

ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจการแสวงหาพยานหลักฐานของ คณะกรรมการ ป.ป.ท.¹

ศรัณย์ สิริสุวรรณ²

จากการศึกษาปัญหากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจการแสวงหาพยานหลักฐานของ คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี และกฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการแสวงหาพยานหลักฐาน ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความเข้าใจว่า ในการดำเนินการไต่สวนเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์หรือความผิดของผู้ถูกกล่าวหา ตลอดจนการดำเนินการเพื่อให้มีการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด สิ่งสำคัญที่จะนำมาพิจารณาว่าการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดหรือไม่ นั่น คือ พยานหลักฐาน ซึ่งการรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทุจริตเป็นไปอย่างยากลำบาก เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งผู้กระทำความผิดมักปกปิดการกระทำความผิด จนไม่เหลือพยานหลักฐานไว้เป็นร่องรอยหรือมีการนำผลตอบแทนที่ได้ไปกระทำผิดต่อเนื่องอย่างอื่นต่อไป ซึ่งการแสวงหาพยานหลักฐานและการเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงานที่กระทำโดยพนักงานเจ้าหน้าที่นับเป็นขั้นตอนการดำเนินคดีที่มีความสำคัญที่สุด เนื่องจากเป็นจุดเริ่มต้นของการพิสูจน์ทราบความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหา แต่พบว่า พนักงานเจ้าหน้าที่กลับไม่มีอำนาจหรือมีอำนาจไม่เพียงพอต่อการได้มาซึ่งพยานหลักฐานและเข้าถึงข้อมูลบางอย่างได้ หรือไม่มีมาตรการเร่งรัดในการได้มาซึ่งหลักฐานอย่างทันท่วงที ซึ่งอาจทำให้พยานหลักฐานสูญหายหรือถูกทำลายลงเสียก่อน ส่งผลให้มีคดีจำนวนมากที่ไม่ปรากฏพยานหลักฐานเพียงพอที่ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง จึงไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ เป็นเหตุให้รัฐหรือประเทศได้รับความเสียหาย

จากการศึกษาความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาพยานหลักฐาน เพื่อนำมาวิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับอำนาจการแสวงหาพยานหลักฐานของ คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีประเด็นปัญหา ดังต่อไปนี้

ประเด็นปัญหาประการแรก คือ ปัญหาการให้อำนาจในการแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในชั้นก่อนไต่สวน จะเห็นได้ว่า ตามระเบียบระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน พ.ศ.2559 นั้น ได้

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจการแสวงหาพยานหลักฐานของ คณะกรรมการ ป.ป.ท. โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ปภาศรี บัวสุวรรณ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ประโมทย์ จารุณิล และ รองศาสตราจารย์ ดร. ปวีศร เลิศธรรมเทวี

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนภูมิภาค) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการในเรื่องกล่าวหาจาก คณะกรรมการ ป.ป.ท. ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเบื้องต้น ซึ่งเป็นชั้นก่อนไต่สวน เพื่อที่จะพิสูจน์ทราบได้ว่า เรื่องกล่าวหาดังกล่าวมีมูลเพียงพอต่อการรับไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ท. หรือไม่ ซึ่งอำนาจในการ แสวงหาพยานฐานของพนักงานเจ้าหน้าที่ฯ ในชั้นนี้ มีอำนาจเพียงการส่งหนังสือเพื่อขอเอกสารหลักฐานจาก หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเท่านั้น แต่ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลในหน่วยงานหรือสถาบันการเงินได้แต่อย่างใด เนื่องจากในระเบียบฯดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ฯ มีอำนาจในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว ซึ่งใน บางคดีมีความจำเป็นต้องพิสูจน์มูลความผิดในเบื้องต้น ด้วยการนำข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นรายงานธุรกรรม ทางการเงินมาวินิจฉัย ซึ่งข้อมูลดังกล่าวถือเป็นพยานหลักฐานที่สำคัญเพื่อจะพิสูจน์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการ กระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหาได้เป็นอย่างดีด้วยเหตุที่ว่ากระทำความผิดฐานทุจริต จะเป็นเหตุให้ได้มาซึ่ง ประโยชน์ไม่ว่าในลักษณะของทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างอื่น ซึ่งส่วนมากจะเป็นประโยชน์ในทางทรัพย์สิน หรือการเงิน ซึ่งเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ฯ ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ในชั้นก่อนสวน ส่งผลให้คดีที่อยู่ในความ รับผิดชอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ฯ ไม่สามารถแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถ้า หากไม่อาจแสวงหาพยานหลักฐานมาเพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกกล่าวหาได้ชัดเจนเพียงพอ คณะกรรมการ ป.ป.ท. ก็จะมีมติให้คำกล่าวหาของ ผู้กล่าวหาที่ไม่ปรากฏพยานหลักฐานชัดเจนให้คำกล่าวหาอันตกไป หรือไม่ รับคำกล่าวหาอันไต่สวนคดี ทั้งในแง่ของการไต่สวนหรือยื่นฟ้องต่อศาล ทำให้คดีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามี การกระทำความผิดจริง แต่ไม่ปรากฏพยานหลักฐานชัดเจนไม่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี ทำให้ไม่สามารถ ลงโทษผู้กระทำความผิดและนำทรัพย์สินกลับคืนสู่แผ่นดินต่อไป

ประเด็นปัญหาประการที่สอง คือ ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดบทนิยามของ “ผู้ขอเข้าถึงข้อมูล” จะเห็นได้ ว่า ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการ ไต่สวนข้อเท็จจริง พ.ศ. 2554 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง ในกรณีที่ คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติรับเรื่องกล่าวหาไว้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง อันนำไปสู่กระบวนการชี้มูลความผิดของคณะกรรมการ ป.ท.ท. ต่อไป ซึ่ง “การเข้าถึงข้อมูล” นับเป็นหนึ่งใน วิธีการสำคัญที่จะได้มาซึ่งข้อเท็จจริงในการที่จะทราบรายละเอียดและพิสูจน์เกี่ยวกับทุจริตของผู้ถูกกล่าวหาได้ เนื่องจากผู้ถูกกล่าวหา มักใช้ความรู้ความสามารถประกอบกับตำแหน่งหน้าที่ในการปกปิด หรือทำลายเอกสาร หลักฐานทำให้ไม่ปรากฏหลักฐานในความผิดของตน ซึ่งหากพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถหาพยานหลักฐานมา เพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกกล่าวหาได้อย่างชัดเจนเพียงพอ จะส่งผลให้ คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติให้เรื่อง ดังกล่าวตกไป เนื่องจากการที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. จะพิจารณาชี้มูลความผิดของผู้ถูกกล่าวหา จำเป็นจะต้องมี ข้อมูลและพยานหลักฐานที่ชัดเจนเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดได้ ซึ่งเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการ ไต่สวนข้อเท็จจริง พ.ศ. 2554 และ

ที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่ในคำนิยามของ “ผู้ขอเข้าถึงข้อมูล” ระเบียบคณะกรรมการ ป.ป.ท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลตามกฎหมายว่าด้วยของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2555 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่ได้กำหนดคำว่า “เจ้าหน้าที่ ป.ป.ท.” เอาไว้เอาไว้ ซึ่ง “เจ้าหน้าที่ ป.ป.ท.” ถือเป็นเจ้าพนักงานที่จะต้องดำเนินการตามคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ท. จึงมีข้อสังเกตว่าในการได้รับมอบหมายให้แสวงหาข้อมูล “เจ้าหน้าที่ ป.ป.ท.” จะสามารถแสวงหาข้อมูลได้เพียงลำพังหรือไม่ ผู้รักษาข้อมูลจะสามารถให้ข้อมูลกับ “เจ้าหน้าที่ ป.ป.ท.” ได้หรือไม่ อีกทั้งหากดำเนินการตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายให้แสวงหาข้อมูล จะขัดแย้งกับระเบียบฯ ดังกล่าวหรือไม่ เนื่องจากเกิดปัญหาในการตีความของคำนิยามดังกล่าวที่ไม่ชัดเจนต่อผู้ปฏิบัติและบุคคลภายนอก ซึ่งหากการกระทำใดๆ ที่กฎหมายมิได้ให้อำนาจไว้ ก็ถือเป็นการกระทำที่มิชอบด้วยกฎหมาย และอาจเป็นข้อต่อสู้ของบุคคลภายนอก ฉะนั้นกระบวนการทางกฎหมายที่จะใช้ในการต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ดังนั้น จึงควรกำหนดขั้นตอนกระบวนการและอำนาจหน้าที่ไว้ในกฎหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ประเด็นปัญหาประการที่สาม คือ ปัญหาเกี่ยวกับบทกำหนดโทษของการไม่ส่งเอกสารพยานหลักฐาน ในชั้นก่อนได้สวน จะเห็นได้ว่า ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการได้สวนข้อเท็จจริง พ.ศ. 2554 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริง ในกรณีที่ คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติรับเรื่องกล่าวหาไว้ดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริง อันนำไปสู่กระบวนการชี้มูลความผิดของคณะกรรมการ ป.ท.ท. ต่อไป ซึ่ง “การเข้าถึงข้อมูล” นับเป็นหนึ่งในวิธีการสำคัญที่จะได้มาซึ่งข้อเท็จจริงในการที่จะทราบรายละเอียดและพิสูจน์เกี่ยวกับทุจริตของผู้ถูกกล่าวหาได้ เนื่องจากผู้ถูกกล่าวหา มักใช้ความรู้ความสามารถประกอบกับตำแหน่งหน้าที่ในการปกปิด หรือทำลายเอกสารหลักฐานทำให้ไม่ปรากฏหลักฐานในความผิดของตน ซึ่งหากพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถหาพยานหลักฐานมาเพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกกล่าวหาได้อย่างชัดเจนเพียงพอ จะส่งผลให้ คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติให้เรื่องดังกล่าวตกไป เนื่องจากการที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. จะพิจารณาชี้มูลความของผู้ถูกกล่าวหา จำเป็นจะต้องมีข้อมูลและพยานหลักฐานที่ชัดเจนเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดได้ ซึ่งเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการได้สวนข้อเท็จจริง พ.ศ. 2554 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่ในคำนิยามของ “ผู้ขอเข้าถึงข้อมูล” ระเบียบคณะกรรมการ ป.ป.ท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลตามกฎหมายว่าด้วยของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2555 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่ได้กำหนดคำว่า “เจ้าหน้าที่ ป.ป.ท.” เอาไว้เอาไว้ ซึ่ง “เจ้าหน้าที่ ป.ป.ท.” ถือเป็นเจ้าพนักงานที่จะต้องดำเนินการตามคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ท. จึงมีข้อสังเกตว่าในการได้รับมอบหมายให้แสวงหาข้อมูล “เจ้าหน้าที่ ป.ป.ท.” จะสามารถแสวงหาข้อมูลได้เพียงลำพังหรือไม่ ผู้รักษาข้อมูลจะสามารถให้ข้อมูลกับ “เจ้าหน้าที่ ป.ป.ท.” ได้หรือไม่ อีกทั้งหาก

ดำเนินการตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายให้แสวงหาข้อมูล จะขัดแย้งกับระเบียบฯ ดังกล่าวหรือไม่ เนื่องจากเกิดปัญหาในการตีความของคำนิยามดังกล่าวที่ไม่ชัดเจนต่อผู้ปฏิบัติและบุคคลภายนอก ซึ่งหากการกระทำใดๆ ที่กฎหมายมิได้ให้อำนาจไว้ ก็ถือเป็นการกระทำที่มีชอบด้วยกฎหมาย และอาจเป็นข้อต่อสู้ของบุคคลภายนอก ฉะนั้นกระบวนการทางกฎหมายที่จะใช้ในการต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ดังนั้น จึงควรกำหนดขั้นตอนกระบวนการและอำนาจหน้าที่ไว้ในกฎหมายให้ชัดเจนอย่างยิ่ง

จากการศึกษาปัญหากฎหมายที่เกี่ยวกับอำนาจการแสวงหาพยานหลักฐานของ คณะกรรมการ ป.ป.ท. ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการให้อำนาจในการแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในชั้นก่อนไต่สวน

กฎหมายเดิม ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน พ.ศ.2559 ข้อ 12 บัญญัติว่า

ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องกล่าวหา ให้เลขาธิการหรือพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ดำเนินการเพื่อทราบรายละเอียดว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ท. หรือไม่ มีพฤติการณ์แห่งการกระทำผิดและมีพยานหลักฐานเพียงพอต่อการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปหรือไม่

ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องกล่าวหาให้เลขาธิการหรือพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ที่เลขาธิการมอบหมายดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ขอให้ผู้กล่าวหาและบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ

(2) ขอทราบข้อเท็จจริง หรือขอเอกสาร หรือรวบรวมพยานหลักฐานใด ๆ ที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานของรัฐ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงิน หรือจากบุคคลใด ๆ มาประกอบการพิจารณา

(3) ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นตามคำกล่าวหา และจัดทำบันทึกการตรวจสอบรวมเรื่องไว้

ขอเสนอแนะเป็น “...ให้เลขาธิการหรือพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ที่เลขาธิการมอบหมายดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ขอให้ผู้กล่าวหาและบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ

(2) ขอทราบข้อเท็จจริง หรือขอเอกสาร หรือรวบรวมพยานหลักฐานใด ๆ ที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานของรัฐ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงิน หรือจากบุคคลใด ๆ มาประกอบการพิจารณา

(3) ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นตามคำกล่าวหา และจัดทำบันทึกการตรวจสอบรวมเรื่องไว้

(4) เข้าถึงข้อมูลของหน่วยงานหรือสถาบันการเงิน ระเบียบคณะกรรมการป.ป.ท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการเข้าถึงข้อมูลตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

2. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดบทนิยามของ “ผู้ขอเข้าถึงข้อมูล”

กฎหมายเดิม พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 19 บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ คณะกรรมการ ป.ป.ท. จะแจ้งให้หน่วยงานใดดำเนินการจัดให้กรรมการ เลขาธิการ หรืออนุกรรมการ หรือ พนักงาน ป.ป.ท. ซึ่งได้รับมอบหมายให้ ได้สวนข้อเท็จจริง เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะเกี่ยวข้องในเรื่องที่กล่าวหาเพื่อประโยชน์ในการได้สวนข้อเท็จจริงหรือเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้

ขอเสนอแนะเป็น “...ดำเนินการจัดให้กรรมการ เลขาธิการ หรืออนุกรรมการ หรือพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายให้ ได้สวนข้อเท็จจริง เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะเกี่ยวข้องในเรื่องที่กล่าวหาเพื่อประโยชน์ในการได้สวนข้อเท็จจริงหรือเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้

กฎหมายเดิม ระเบียบคณะกรรมการ ป.ป.ท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลตามกฎหมายว่าด้วยของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2555 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 3 ในนิยามของ “ผู้ขอเข้าถึงข้อมูล” หมายความว่า กรรมการ อนุกรรมการ และ พนักงาน ป.ป.ท.

ขอเสนอแนะเป็น “ผู้ขอเข้าถึงข้อมูล” หมายความว่า กรรมการ อนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. และ เจ้าหน้าที่ ป.ป.ท.

3. ปัญหาเกี่ยวกับบทกำหนดโทษของการไม่ส่งเอกสารพยานหลักฐานในชั้นก่อนได้สวน

กฎหมายเดิม พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 18 บัญญัติว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 17(4) และ (5) ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ดังต่อไปนี้ด้วย...”

ขอเสนอแนะเป็น ในการปฏิบัติหน้าที่ในชั้นแสวงหาข้อเท็จจริง และในชั้นได้สวนข้อเท็จจริง ให้ คณะกรรมการ ป.ป.ท. เลขาธิการ ป.ป.ท. พนักงาน ป.ป.ท. และ เจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจ ดังต่อไปนี้ด้วย...”

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

- เข็มชัย ชูติวงศ์, คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน, พิมพ์ครั้งที่ 6, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ, 2541.
- คณิต ณ นคร, กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, พิมพ์ครั้งที่ 8, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, 2555.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์, คำอธิบายกฎหมายปกครอง, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2551.
- ถาวร เกียรติทับทิว, คำอธิบายกฎหมายปกครอง, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติ-บรรณาการ, 2549.
- ท. เทติธรรม, คอรัปชัน รูปแบบปัญหาการกลบเกลื่อนในการแก้ไข (สะท้อนความจริงในระบบ ราชการและสังคมไทย), กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เมฆขาว, 2545.
- ธานีศ เกศพิทักษ์, คำอธิบายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบและวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2561.
- ธานินทร์ กรัยวิเชียร, การถือราชฎ์บังหลวง, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี, 2520.
- ปกป้อง ศรีสนิท, ระบบกล่าวหาและระบบไต่สวนในวิธีพิจารณาความอาญา, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2552.
- ประยูร กาญจนกุล, คำอธิบายกฎหมายปกครอง, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- พรเพชร วิชิตชลชัย, คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน, กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2553.
- ไพโรจน์ วายุภาพ, คำอธิบายศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบและวิธีพิจารณา คดีทุจริตและประพฤติมิชอบศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และวิธีพิจารณา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง, กรุงเทพมหานคร : บริษัท กรุงสยาม พับลิชชิ่ง จำกัด, 2562.
- โกคิน พลกุล และชาญชัย แสวงศักดิ์, หลักกฎหมายมหาชนเบื้องต้น, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2547.
- มานิต มานิตเจริญ, พจนานุกรมไทย, บริษัทแพรวพิทยา, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ไทยสัมพันธ์, 2507.
- ยิ่งศักดิ์ ถุณณจินดา, คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน, พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษร, 2541.
- วรพจน์ วิสรุติพิชญ์, ข้อความคิดและหลักการพื้นฐานทางกฎหมายมหาชน, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2540.
- ศุภชัย ขาวะประภาส และคณะ, รายงานการวิจัยคอรัปชันในประเทศไทย “คอรัปชันและการซื้อขายตำแหน่งในทศนะข้าราชการ”, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ก.พ. , 2544.

สังคีต พิริยะรังสรรค์. **คอร์รัปชันแบบเบ็ดเสร็จ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน, 2549.

สุธี อาภาศฤกษ์. **มูลเหตุแห่งคอร์รัปชัน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ, 2524.

โสภณ รัตนกร. **คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ, 2545.

หยุด แสงอุทัย. **คำบรรยายประมวลกฎหมายอาญา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน แนะนำกฎหมาย, 2502.

อุดม รัฐอมฤต. **การแก้ไขปัญหาการทุจริตในระบบการเมืองและวงราชการไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2546.

บทความ

เกริกไกร จิระแพทย์, “คอร์รัปชันในรัฐบาลท้องถิ่นรัฐนิวเซาท์เวลส์” แปลและเรียบเรียง โดย วาสิษฐ์ บุญนาค,

วารสารสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(1 ตุลาคม 2520) : 63-65.

เกษม ศิริสัมพันธ์, “ข้อคิดเกี่ยวกับปัญหาคอร์รัปชัน,” **วารสารพัฒนบริหารศาสตร์** ปีที่ 17 ฉบับที่ 3

(กรกฎาคม 2520): 448-449.

ฐานันท์ วรรณโกวิท, “ประสบการณ์จากการฝึกอบรม เส้นทางคอร์รัปชัน ณ มหาวิทยาลัยตุลูล 1 คาปิโตล

สาธารณรัฐฝรั่งเศส,” **วารสารศาลยุติธรรมปริทัศน์**, ฉบับที่ 6, ปีที่ 6, :37-48.

ประธาน วัฒนวานิชย์, **ระบบความยุติธรรมทางอาญา : แนวความคิดเกี่ยวกับการควบคุมอาชญากรรม**

และกระบวนการนิติธรรม, **วารสารนิติศาสตร์**, ปีที่ 2520, ฉบับที่ 9(2), :154.

ทินพันธุ์ นาคะตะ, “การคอร์รัปชันในราชการไทย : การสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการและประชาชน”,

วารสารพัฒนบริหารศาสตร์, (17 กรกฎาคม 2520) :360.

วารินทร์ วงศ์หาญเชาว์, “การวิเคราะห์การขัดแย้งกับการศึกษาเรื่องคอร์รัปชัน” **วารสารสังคมศาสตร์**,

ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (10 มกราคม 2516) :45.

สมพร แสงชัย, “การนอกราชการบังหลวง : ทฤษฎีและความเป็นจริง,” **รัฐศาสตร์สาร** ปีที่ 11 ฉบับที่ 1-3

(มกราคม-ธันวาคม 2528) :52-53.

วิทยานิพนธ์

กมล สกลเดชา. **การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ : บทวิเคราะห์ทาง กฎหมายในแง่ความหมาย**

- และการใช้คำในกฎหมาย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย ,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- กาญจณี สมเกียรติกุล. การน้อมราชฎ์บังหลวง : วิเคราะห์จากการพัฒนาประเทศในรัชสมัยของ
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พศ. 2411-2453. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชา
ประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย ,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- ณัฐญา ชุ่มใจชน. ขอบเขตการใช้อำนาจรัฐในการรวบรวมพยานหลักฐานจากตัวผู้ต้องหา. วิทยานิพนธ์
นิติศาสตรมหาบัณฑิต ,มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556.
- สุวิชา สิริันทวินดี. การคุ้มครองพยาน: ศึกษาการสืบพยานบุคคลโดยไม่เผชิญหน้าจำเลยตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 172 วรรคสาม. วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิต, 2554.
- อภิวัฒน์ นาคชำนาญ. การรับฟังคำเบิกความของพยานที่ไม่เปิดเผยตัวตน. วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต
คณะนิติศาสตร์ ,มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2558.
- อรรถกร วิเชียรรัตน์. มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองพยานตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองพยานในคดีอาญา
พ.ศ. 2546 ศึกษากรณีผู้กระทำความผิดเป็นผู้ทรงอิทธิพล. วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะ
นิติศาสตร์ ,มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550.

รายงานวิจัย

- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และคณะ. รายงานผลการวิจัย เรื่อง องค์ความรู้ว่าด้วยการทุจริตและ
ประพฤติมิชอบในวงราชการไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ, 2539.
- อุดม รัฐอมฤต. รายงานการวิจัย เรื่อง การแก้ไขปัญหาการทุจริตในระบบการเมืองและวงราชการไทย.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2544.
- อุดม รัฐอมฤต และคณะ. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาความเหมาะสมในการปฏิรูปกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2555.

เอกสารอื่นๆ

- เสนีย์ ปราโมช, หม่อมราชวงศ์. สัมมนาเรื่องคอร์รัปชัน. ปรับปรุงจากการสรุปอภิปรายของ

หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช ณ ศูนย์การอบรมศีลธรรมวัฒนธรรม สำนักวัดนรนาถสุนทริการาม
กรุงเทพมหานคร วันที่ 3 สิงหาคม 2512, ประชุมเก็บตก เล่มที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช,
2514.